

Mina 114 van proefstier Etazon Otumba
uitbinker op wintershow Etten-Leur

Zonder risico naar topproductie

Mina 114 viel tijdens de wintershow van Etten-Leur opnieuw in de prijzen. De puntgave vijftienjarige won het seniorenkampioenschap. Mina's jeugdigheid, die vijftien jaar geleden nog als nadeel werd beschouwd, is nu haar sterkste punt.

tekst Martine Barwegen

Met haar 1,46 meter is Mina zeker niet de grootste, maar prima in verhouding. Veertien jaar geleden werd Mina 114 op de kalveropfokwedstrijd in Prinsenbeek als te jeugdig bestempeld en eindigde ze bijna achteraan in de rubriek. Eind januari liep Mina van de broers André en Frits Romme uit Prinsenbeek voor de vierde achtereenvolgende keer mee op de wintershow in Etten-Leur. Ze werd eerste in de rubriek koeien met 100.000 kg en 10.000 kg vet en eiwit en won vervolgens de seniorentitel. Bij haar eerste optreden in 2006 koos zowel het publiek als de jury Mina tot kampioene. 'De eerste keer was de mooiste overwinning,' zegt André, 'omdat we geen enkele verwachting hadden.'

Mina is een dochter van de proefstier Etazon Otumba (v. Leadman) en heeft inmiddels ruim 133.000 kg melk met 4,12% vet en 3,67% eiwit geproduceerd.

Tot 100.000 kg geen vaarskalf

Omdat Mina oudmelkt is, was haar overwinning dit jaar voor de broers Romme onverwacht. Na 670 dagen aan de melk in haar negende lactatie geeft ze nog zo'n 20 liter per dag. Slechts haar eerste en derde lijst waren korter dan 400 dagen en in haar zesde lijst produceerde ze in 600 dagen 17.953 kg melk, bijna 30 kg per dag. 'Hoe vaak we haar al hebben geïnsemineerd, wil je niet weten', lacht Frits. Dat ze drachtig wordt, vinden de broers belangrijk en ze blijven het daarom proberen zolang ze melk geeft. De laatste keer

insemineerden zij Mina met Twister. 'Hij is niet alleen een goede bevruchter, maar ook een stier met een goed exterieur', vult André aan. Mina is iedere vier weken tochtig in plaats van drie; de eisprong is mogelijk later dan gedacht. 'Op

de grupstal moeten we in de winter goed controleren om tochtige koeien te ontdekken. Zo'n vijftien jaar geleden gaven de koeien wat minder melk en zag je tochtige koeien sneller. Ze toeterden toen de hele dag.'

Tot 100.000 kg gaf Mina geen enkel vaarskalf. Na het advies om te spoelen hebben André en Frits Romme inmiddels twee pinken van Olympic op stal staan. Hoewel ook deze twee vaarzen net als hun moeder als kalf klein oogden, zijn ze goed gegroeid. Hoe de uier zich na het kalven ontwikkelt, is nog even afwachten. Mina's laatste natuurlijke dracht leverde een Kianvaarskalf op. Op eerstekalfdieren zetten de broers altijd proefstieren. Ze hebben er goede ervaringen mee. Twee van de andere drie honderdduizendliterkoeien op het bedrijf zijn eveneens van proefstieren.

De beste benen van de dag

Mina laat zich in de stal niet aan de kant zetten. Ze wil altijd in de rechter rij in de grupstal en als daar geen plekje is, wacht ze rustig af. Ze is daarin voorzichtig en forceert zichzelf niet. 'Daarom gaat ze waarschijnlijk zo lang mee', denkt Frits hardop. 'Ze neemt geen enkel risico.'

Mina is ingeschreven met 90 punten en is

in het bezit van het predicaat sterkoe 3. Mina's benen, uier en rechte rug zijn haar topkwaliteiten. Haar vooruier is lang en mooi aangehecht. 'Ze had de beste benen van de dag, meen ik dat jurylid Jos Knoef over haar in Etten-Leur zei', vertelde André trots. Ook haar klauwen vereisen weinig aandacht. Een keer per jaar bekappen is voldoende.

Dat Mina zo goed presteert komt volgens de melkveehouder niet door een speciale behandeling. 'En ook aan de vaderlijn kan het niet hebben gelegen', antwoordt Frits op de vraag waarom Mina het zo goed doet. 'De index van haar vader ligt beneden het gemiddelde. Maar een halfzus van Mina, ook een proefstierdochter, is eveneens een honderdtonner. De kwaliteiten komen van moederskant.'

Mina staat gewoon tussen de andere dieren op de grupstal. 'In een ligboxenstal zou het wel wat minder zijn geweest', denkt André. 'We zitten er kort op en we nemen de tijd voor de koeien. We willen ze graag lang mee laten gaan.' Op stal staan 65 melkkoeien, verdeeld over twee schuren. De gemiddelde leeftijd bij afvoer is vijf jaar.

Als enig nadeel aan Mina 114 noemt André dat ze wel erg makkelijk kalfziekte krijgt. 'Twee dagen voor het kalven al.' Het celgetal houden de broers in de gaten en de lactatiewaarde is pas de laatste twee jaar tot net onder de 100 gedaald.

Blijven tot ze dood gaat

De familie kocht de eerste Mina midden jaren zeventig. 'De moeder van Mina 114 is de Alex 69-dochter nummer 111. Zij had een bollere uier dan Mina 114, herinner ik mij. Ze heeft 36.000 kg melk gegeven en is in de vijfde lactatie vanwege haar uiergezondheid afgevoerd', zegt Frits. 'Inmiddels staat Mina nummer 144 op stal. 'Onze Mina 114 mag blijven tot ze dood gaat. We krijgen er vast niet meer zo een', besluit Frits bescheiden. I

Jan van der Linde, melkveehouder te Vollenhove:

'Het is mij van jongs af bijgebracht. Eiwit wordt betaald. Dikke melk moet er komen, geen wit water.' (Bo)

Midas Dekkers, schrijver:

'Van de weinige schrijvers die zich over dieren ontfermen, zijn er een paar hartstikke goed. Koos van Zomeren kan het, Tijs Goldschmidt, Rudy Kousbroek. Maar mijn grote held is Anton Koolhaas, de enige die zich zo diep in de dieren kon inleven dat je denkt: zo is het. Zo denkt een koe.' (Vg)

Koos van Zomeren, schrijver:

'Voor dieren heb ik een ontwikkeld oog. Zoals voor koeien in de wei, voor zover ze daar nog mogen komen. Ik heb me in het bijzondere van een koe verdiept, wat die dieren beweegt. Ik weet hoe ernstig ze worden gemanipuleerd tegen de natuur en hun verwachtingen in.' (AD)

Cees Spanjer, melkveehouder te Lies op Terschelling:

'Weet je wat ik nu het meeste mis? De tijd dat ik nog met de hand molk. Als je 's ochtends vroeg aan de eerste koe begon – de emmer was nog koud – dan steeg de warme, zoete geur van de melk op... Dat was de vredigste tijd.' (Bb)

Froukje Mulder, melkveehouder te Winsum:

'Voor ons is het een hobby om

mee te doen aan keuringen. Om het geld is het zeker niet te doen. We verkopen toch niet. Het winnen van een prijs is als slagroom op de taart. Het is een soort graadmeter. Hoe staan je koeien ervoor in vergelijking met anderen? Dat weet je niet als je op je erf blijft. Het is ook gezellig.' (Vp)

Alt van Zwol, melkveehouder te Kinum op Terschelling:

'Een beste koe is voor mij een beest met een goed karakter, gemakkelijk in de omgang en goed te melken. En met een knappe productie natuurlijk. Goede benen zijn ook belangrijk. Soms hebben ze na een jaar al allerlei gebreken, worden ze stijf, zodat je ze moet opruimen. Dat kost geld en ergernis, maar het gaat me ook aan het hart. Het beste is als ze zo'n tien tot twaalf jaar oud worden.' (Bb)

Gerard Cupido, melkveehouder te Lies op Terschelling:

'Er zal geen boer zijn die er een hekel aan heeft, maar twee keer daags honderd koeien melken is vrij pittig, hoor. En daar blijft het niet bij. Je hebt de controle van het vee – iedere avond moet je de hele boel even nalopen – en als er wat moet kalven, moet je er ook zijn.' (Bb)

Theo Bleser, melkveehouder te Epen:

'Koeien die lang meegaan, bij een mooie productie met een hoog eiwitgehalte. Dat is de ideale koe. Maar dat fokdoel is lastig te bereiken. Een goed exterieur met een hoog eiwitgehalte is gewoon lastig te combineren. Toch is dit wat veel boeren willen.' (NO)

Bram Prins, melkveehouder te Ten Boer:

'Het valt me op dat mensen koeien graag met zichzelf vergelijken en vandaaruit ook het begrip dierenwelzijn hanteren. Maar het lukt heel goed om dit door te vertellen en tegelijkertijd onze consumenten enthousiast te maken over de manier van koeien houden. Ook wij wonen immers niet meer in hollen, zei Annie Schreijer ooit.' (Bo)

Siem Jan Schenk, voorzitter vakgroep Melkveehouderij LTO:

'Tijdelijk stoppen met melken zie ik Nederlandse veehouders, ook vanwege het heersende grondgebruik, niet zo snel doen. Maar je kunt in slechte tijden wel productie temperen en de variabele kosten naar beneden brengen. Die kant moeten we meer op gaan denken, in combinatie met het reserveren van geld in goede tijden voor mindere perioden. Als we dat goed in de vingers krijgen, is het voor melkveehouders nergens zo goed boeren als in Nederland.' (NO)

Beatrijs Ritsema, sociaal psycholoog en schrijfster:

'Eten heeft z'n onschuld verloren. Vlees wordt steeds meer omgeven met schaamte, schuld en zonde. Zelfs het eten van vlees van gelukkige dieren tendert al naar morele slaptte.' (HP)

Romke van der Wal, stoppend melkveehouder te Warga:

'Als ik zie hoeveel stieren met –0,25 procent eiwitvererving nog volop worden gebruikt, is er volgens mij nog veel luxe in de melkveehouderij.' (NO)

Mina 114 (v. Etazon Otumba)

Bronnen: Varagids (Vg), Algemeen Dagblad (AD), Veldpost (Vp), Boerderij (Bo), Nieuwe Oogst (NO), Boeren in beeld (Bb), HP/De Tijd (HP)